

**OPERA SOCIALA
SPIRITUL "LA CAIXA"**

Cum este această țară?

**Informații utile pentru
imigranți și noi rezidenți**

Obra Social
Fundación "la Caixa"

Cum este această țară?

Informații utile pentru imigranți
și noi rezidenți

Obra Social
Fundación "la Caixa"

Editează	Fundación "la Caixa"
Organe guvernamentale din Obra Social "la Caixa"	
COMISIA DE OPERE SOCIALE	
Președinte	Ricardo Fornesa Ribó
Vicepreședinți	Salvador Gabarró Serra; Jorge Mercader Miró Manuel Raventós Negra
Membri ai consiliului	Marta Domenèch Sardà; Javier Godó Muntañola; Inmaculada Juan Franch; Justo B. Novella Martínez; Magín Pallarès Morgades
Secretar	Alejandro García-Bragado Dalmau
Director General "la Caixa"	Isidro Fainé Casas
Director Executiv al Operei sociale	José F. de Conrado y Villalonga

PATRONAT AL FUNDACIÓN "LA CAIXA"

Președinte	José Vilarasau Salat
Vicepreședinți	Salvador Gabarró Serra Jorge Mercader Miró Isidro Fainé Casas
Patroni	Ramon Balagueró Gañet; M ³ . Amparo Camarasa Carrasco; José F. de Conrado y Villalonga; Marta Domènech Sardà; Ricardo Fornesa Ribó; Manuel García Biel; Javier Godó Muntañola; Inmaculada Juan Franch; Juan José López Burniol; Montserrat López Ferreres; Amparo Moraleda Martínez; Miguel Noguera Planas; Justo B. Novella Martínez; Vicenç Oller Compañ; Magín Pallarès Morgades; Alejandro Plasencia García; Manuel Raventós Negra; Leopoldo Rodés Castañé; Luis Rojas Marcos; Lucas Tomás Munar; Francisco Tutzó Bennasar; Nuria Esther Villalba Fernández; Josep Francesc Zaragoza Alba
Secretar	Alejandro García-Bragado Dalmau
Director General al Fundación "la Caixa"	José F. de Conrado y Villalonga

DEPARTAMENTUL DE INTEGRARE SOCIALA AL FUNDACIÓN "LA CAIXA"

Director	Alberto López Martínez	
Program de imigrare:		
Director adjunt	Sílvia Maldonado Melià	© de los textos, los autores y los traductores
Coordonator publicație	Lourdes Peracaula Guasch	© de las ilustraciones, los autores
Autori	Unescocat	© de la edición, Fundación "la Caixa", 2006
Traducere	Centrul UNESCO pentru Catalonia	Av. Diagonal, 621 – 08028 Barcelona
Concept grafic	Bogdan Băncescu	DL: B-34710-2006
Ilustrații	Cèl·lula	
Reproducere fotomecanică și imprimare	Miriam Bauer și Cèl·lula	
	NG Nivell Gràfic	

Responsabilitatea opiniilor exprimate în această publicație aparține, în exclusivitate, autorilor. Fundación "La Caixa" nu se identifică, în mod necesar, cu părerile autorilor.

Fundación "la Caixa" dorește să mulțumească următoarelor persoane și entități care au colaborat în acest proiect, oferindu-ne opiniile și informațiile lor.

Mustapha Aoulad Sellam.
Centrul interreligios din Barcelona
(Centre Interreligiós de Barcelona).

J. Bosco B. Botsho. Președintele Africat.
Asociația africană și catalană de cooperare
(Associació Africana i Catalana de Cooperació).

Rafa Crespo Ubero. Antropolog.
Mediator intercultural.

Salwa El Gharbi.
Președinta Asociației de Femei Tamazice
- Tamettut (Associació de Dones Amazigues-Tamettut).

Begoña Ruiz de Infante.
Mediatoare socioculturală pentru
comunitatea chineză.

Programul de Migrare și Multiculturalism al
Universității Autonome din Madrid (Universidad Autónoma de Madrid),
condus de Carlos Giménez Romero.

Cuprins

Prezentare
Pagina 6

**Aceasta este și
casa ta**
Pagina 9

01

**Un stat plural
și democratic**
Pagina 12

02

**Căi
fundamentale
pentru
regularizare**
Pagina 15

2.1
Primul pas: viza de
flotant

2.2
Al doilea pas:
obținerea permi-
sului de rezidență

2.3
Permisul
de rezidență
temporar

2.4
Reîntregirea
familială

03

Locuința
Pagina 19

3.1
Închirierea

3.2
Cumpărarea

3.3
Importanța
asigurării

3.4
Acum sunteți
vecini sau vecine

04

**Serviciu
/ Activitate
economică**
Pagina 23

4.1
Autorizația de
muncă și rezidență
pentru persoane
care nu lucrează pe
cont propriu

4.2
Inscrierea la
Institutul Național
al Forțelor
de Muncă (în
spaniolă INEM)

4.3
Cine trebuie
să prezinte
autorizația de
muncă?

4.4
Autorizație de
muncă și rezidență
pentru lucrători pe
cont propriu

4.5
Asociații și
corporații de
profioniști

4.6
Autorizație de
lucru și rezidență
pe o perioadă
determinată

4.7
Numărul
de identitate al
străinului

4.8
Entități financiare

05

Sănătatea
Pagina 27

5.1
Cartela Medicală
Individuală
(în spaniolă
Tarjeta Sanitaria
Individual -TSI)

5.2
Cum se obține
Cartela Medicală
Individuală (TSI)
în cazul în care
solicitantul
beneficiază de
autorizație de
rezidență și
muncă?

5.3
Cum se obține TSI
dacă solicitantul
beneficiază de
o autorizație de
rezidență fără per-
mis de lucru?

5.4
Cum se obține TSI
dacă solicitantul
nu beneficiază
de autorizație de
rezidență?

5.5
Structura
sistemului sanitar
de stat

06

Educația
Pagina 31

6.1
Când se face
înmatricularea?

6.2
Anul școlar

6.3
Structura
sistemului
educativ

6.4
Studiile
universitare

6.5
Învățământ
pentru adulți

6.6
Reciclare
profesională

07

**Bunăstare
socială**
Pagina 35

08

**Civism și
conviețuire**
Pagina 37

8.1
Respect pentru
vecini

8.2
Respectul pentru
spații publice

8.3
Respectarea
mediului
ambiental

8.4
Siguranță și ordine
publică

8.5
Transport și
mobilitate

09

**Implicare
cetățenească**
Pagina 41

9.1
Libertatea
religioasă

10

**Informații
de interes pe
internet**
Pagina 43

Prezentare

Obra Social “la Caixa” se implică de mai bine de un secol în programe de ameliorare a calității vieții persoanelor, acordând o atenție specială noilor nevoi determinate de transformările care au loc în societate. În acest sens, s-a dezvoltat un program dedicat imigrației care are ca obiectiv să ofere tuturor cetățenilor resurse de îmbunătățire a dialogului și a conviețuirii, într-un mod pozitiv și multilateral.

În ultimii ani, imigrația a înregistrat o creștere în Spania de până la 8,3% din populația totală, conform informațiilor Institutului Național de Statistică, din 2005. Importanța acestui fenomen cere implicarea instituțiilor și a entităților care efectuează activități în sfera serviciilor sociale, pentru a facilita integrarea noilor veniți, pentru a crea condiții favorabile de cunoaștere a culturii țării receptoare, pentru a încuraja acceptarea ideii de multiculturalism în ansamblul societății și, în definitiv, pentru a consolida forme de conviețuire care să permită înfruntarea problemelor viitorului. În acest sens, unul dintre conceptele cheie ale Programului de imigrație a Obra Social “la Caixa” este medierea interculturală. Poate fi foarte avantajoasă colaborarea cu profesioniștii specializați, persoane cu experiență care, pe baza cunoașterii și a încrederii, ajută la prevenirea posibilelor conflicte și promovează coeziunea socială.

Unul dintre sectoarele în care este nevoie de o mai mare implicare este cel al serviciilor de asistență și informații pentru populația imigrantă care, odata ajunsă în această țară, se găsește față în față cu o realitate

pe care nu o cunoaște și, în consecință, nu îi este deloc ușor să se orienteze: limba și obiceiurile diferite, funcționarea administrației publice dar și serviciile de care poate să beneficieze și la care nu poate să accedă din lipsă de informații. Obținerea unor referințe practice și ușor de înțeles poate avantaja în viitor integrarea și participarea socială.

Publicația pe care o aveți acum în mână și care este tipărită în diferite limbi are ca scop acordarea unor lămuriri persoanelor nou-venite sau care trăiesc în această țară de mai mult timp. Această publicație va ajuta persoanele imigrate să afle ce au de făcut și care sunt serviciile de care pot beneficia. Este un material elaborat cu cea mai mare rigurozitate de către experți în materie și care utilizează un limbaj direct și inteligibil pentru a putea să ajungă la cât mai multă lume.

În paginile sale, cititorul va găsi o serie de concepte de bază despre organizarea țării, despre cadrul legii, despre viața de zi cu zi, despre serviciu, despre locuință, despre sănătate, despre timpul liber, despre cultură și religie. Dincolo de datele concrete pe care le oferă, această publicație vrea să reliefeze utilitatea faptului de a fi mereu bine informat spre a îmbunătăți capacitatea fiecăruia de a se adapta și de a beneficia de oportunități în cel mai înalt grad.

Membrii de la Obra Social “la Caixa” au speranța ca această publicație să își îndeplinească obiectivul, să fie utilă și să deschidă calea dialogului și a integrării.

Aceasta este și casa ta

Mi-am abandonat casa, țara și limba pentru a începe o lungă călătorie numită “emigrație”. Am emigrat către o altă casă, o altă țară și am început să vorbesc limba celuilalt, la care nu m-am gândit niciodată, în care nu știam să gândesc și pe care nu o înțelegeam.

Căutam amabilitatea noilor oportunități, a iluziilor, a libertăților și a bunăstării; aspiram, cu simplitate, să obțin o nouă calitate a vieții și un orizont mai promițător.

Însă mă simțeam singură, invadată de nedumeriri și descumpănire. Mi-am dat seama că celălalt nu mă vroia, mă evita. Trăiam înconjurată de amintiri, nu înțelegeam nimic, duceam dorul unei senzații sau al unui cuvânt de seninătate care să îmi spună: ești acasă la tine, aceasta este de asemenea casa ta.

Îmi era dor de un surâs cald, de o privire afectuoasă și de multe alte lucruri. Totul era nou: pământul, cerul, apa, mirosurile și aromele, mâncarea, privirea, zâmbetul, gândirea, chiar și noțiunea timpului.

Într-o zi, pe neașteptate, m-am trezit cu mintea clară și mi-am dat seama că nimic nu mai era nou sau ambiguu, că înțelegeam aproape tot, că vorbeam limba, că eram acasă la mine și că nu aveam nevoie de cineva care să îmi amintească acest lucru pentru că nu mai eram o invitată; acum făceam parte din panorama cotidiană și trebuia să înving lipsa celor dragi pentru a putea să merg înainte; dacă nu, călătoria mea n-ar fi avut și nici n-ar avea sens.

Pe lângă aceasta, am înțeles că nici acolo, în cealaltă țară a mea, nu mă iubea toată

lumea, dar nici nu se fereau cu toții de mine și am mai înțeles că cealaltă țară a mea era frumoasă ca și aceasta în care ma aflu, fiecare în felul său.

M-am simțit norocoasă și am priceput că în pragul ușii mele se afla o grădină care avea nevoie să fie cultivată și îngrijită, pentru că devenea și a mea și am înțeles că florile mele trebuiau să prindă rădăcini.

Mi s-a atras atenția în legătură cu multe lucruri dar nu am dat ascultare acestor spuse; consideram că era unică, exclusivă și diferită călătoria mea. Fiecare dintre noi crede că ceea ce este al său este excepțional, din cauza aceasta nu pot să atrag atenția nimănui despre ceea ce trebuie să facă pentru a-și realiza aspirațiile pentru care și-a început călătoria, devreme ce atenționările celorlalți nu mi-au fost de folos. Cu toate acestea, pot să spun doar că pentru mine totul s-a schimbat -- privirea mea, relațiile mele cu alte persoane, felul meu de a înfrunta dificultățile, de a discuta, de a negocia și dialoga cu ceilalți -- din momentul în care am descoperit că arborele meu poate să facă fructe în orice parte a lumii atâta timp cât îl voi uda cu iluzie, calm, bun-simț și atâta timp cât îl voi hrăni cu știința mea și cu înțelepciunea celorlalți.

Salwa El Gharbi

În cealaltă țară a mea, nu mă iubea toată lumea, dar nici nu se fereau cu toții de mine și am mai înțeles că cealaltă țară a mea este frumoasă ca și aceasta în care mă aflu

**Informații
utile pentru
imigranți
și noi
rezidenți**

01

Un stat plural și democratic

Spania este un stat plural și democratic care se coordonează după Constituția din anul 1978.

Structura administrativ teritorială prezintă diferite niveluri: administrația centrală (guvernul statului), comunitățile autonome, consiliile provinciale (în spaniolă *diputaciones*), departamentele (în spaniolă *comarcas*) și primăriile care conduc municipiile.

Constituția stabilește o organizare teritorială compusă din 17 comunități autonome și două orașe autonome (Ceuta și Melilla), fiecare dintre ele cu propria sa identitate.

Statul prezintă diversitate atât din punct de vedere național, cât și din punct de vedere cultural și lingvistic. Astfel, deși limba oficială este spaniola (*castellano*), în anumite comunități autonome se vorbesc limbi cooficiale, alături de spaniolă. Aceste comunități sunt: Insulele Baleare, Catalonia, Comunitatea Valenciei, Țara Bascilor, Navarra și Galiția.

Cunoașterea limbii proprii a comunității de rezidență favorizează relațiile sociale și profesionale. Aceasta este una dintre limbile pe care fii dumneavoastră o vor învăța în școală și în același timp, utilizarea ei este un mod de a respecta comunitatea în care trăiți.

Statul spaniol este membru al Uniunii Europene și printre principiile sale politice

figurează respectul și aplicarea Declarației Universale a Drepturilor Omului.

Conform acestui cadru, se aplică reglementările europene de combatere a discriminării femeilor, a discriminării rasiale sau etnice, a discriminării fondate pe religie sau convingere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

Tot astfel, statul recunoaște și își asumă **protecția juridică a minorilor**, a cărei legislație urmează directivele Convenției Drepturilor Copilului din cadrul Națiunilor Unite.

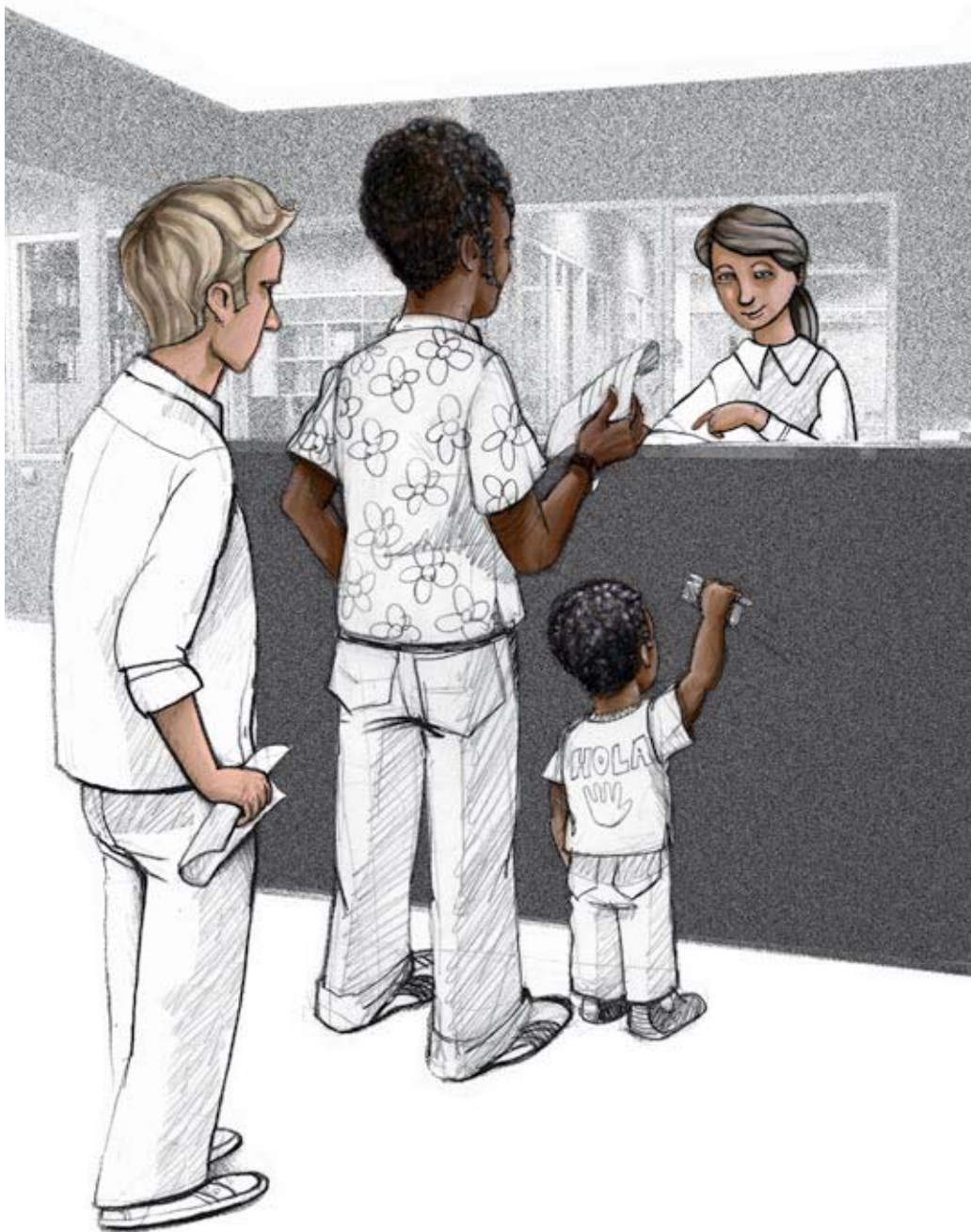
În mod egal, ca semnatar al Convenției de la Geneva, statul recunoaște în Constituție dreptul de azil și statutul de refugiat. Azilul este protecția sau refugiul care este oferit străinilor cărora li se recunoaște condiția de refugiat. Acesta se acordă persoanelor care au temeri fondate de persecuție ca urmare a apartenenței la o anumită rasă, religie, naționalitate, grup social sau opinie publică și care, aflându-se în afara țării lor de origine, nu pot sau nu vor să se întoarcă în patrie.

Unul dintre fundamentele statului plural și democratic este recunoașterea **drepturilor și obligațiilor cetățenești** și asumarea lor de către toate persoanele care trăiesc în Spania. Această publicație vă oferă informații cu privire la cunoașterea și la exercitarea drepturilor și obligațiilor ca rezident.

“Spania este un stat social, democratic și de drept care susține ca valori superioare ale ordinii sale juridice libertatea, justiția, egalitatea și pluralismul politic.”

Preambulul (art. 1.1) Constituției Spaniei din 1978

02

Căi fundamentale pentru regularizare

După sosirea în Spania, o serie de proceduri administrative permit obținerea documentelor necesare pentru a se putea beneficia de serviciile de bază, de un loc de muncă și de o locuință.

Serviciile de primire a imigranților organizate de primărie sau de entități non-profit oferă informații, îndrumări și consultanțe în legătură cu pașii care trebuie parcurși pentru regularizarea propriei situații.

În egală măsură, acestea pot furniza informații relaționate cu resursele umane și culturale existente în localitate. Este vorba de servicii gratuite care deseori dispun de traducători și mediatori interculturali pentru facilitarea comunicării.

2.1

Primul pas: viza de flotant (el empadronamiento)

În urma contactării serviciilor de primire a imigranților, următorul pas este obținerea vizei de flotant (el empadronamiento), adică înscrierea în registrul primăriei. În acest mod, se poate demonstra calitatea de rezident în respectivul municipiu și se poate beneficia de serviciile de bază cum ar fi sistemul de educație și asistența sanitară.

Orice persoană are dreptul de a se înscrie în registrul de evidență a populației al municipiului, independent de situația sa administrativă.

Ce documente sunt necesare?

Pentru a se obține o viză de flotant, este necesar unul din următoarele documente:

- Pașaportul în original sau permisul de rezidență (în cazul persoanelor majore), sau
- Originalul certificatului de naștere sau al cărții de familie, dacă solicitantul s-a căsătorit în Spania (în cazul în care se cere viza de flotant pentru o persoană minoră), sau
- Originalul documentului de proprietate, dacă solicitantul este proprietar al unei locuințe. În cazul în care este vorba de o locuință închiriată, este necesară prezentarea contractului de închiriere sau contractul de furnizare al unuia dintre serviciile de întreținere (apă, gaz, electricitate). Dacă solicitantul vizei de flotant nu deține nici unul dintre aceste documente, trebuie să prezinte o autorizație de titular în care să se arate că locuiește la respectiva adresă sau să se prezinte la biroul municipal însoțit de titularul contractului sau de proprietarul locuinței.

Toate persoanele din țările care nu fac parte din Uniunea Europeană trebuie să își reînnoiască viza de flotant o dată la doi ani dacă încă nu beneficiază de un permis de rezidență. Această formalitate se realizează la primărie.

Documentele necesare sunt:

- Documentul de identitate în vigoare (tarjeta de extranjero - a se vedea Punctul 4.8 - sau pașaport).
- Certificat de domiciliu (în spaniolă justificante de domicilio, în cazul în care s-a produs o schimbare de adresă).

2.2

Al doilea pas: obținerea permisului de rezidență

Când expiră valabilitatea vizei, este necesară obținerea unei autorizații de rezidență. Autorizația de rezidență, cu excepția celei de reîntregire familială, este condiționată de existența unei autorizații de muncă (a se vedea punctul 4: Activitatea economică).

Legea organică asupra drepturilor și libertăților străinilor din Spania cât și asupra integrării lor sociale determină condițiile prin care un imigrant poate să primească dreptul de rezidență și de muncă în statul spaniol.

2.3

Permisul de rezidență temporar

Acele persoane care se află în situație de ilegalitate deoarece le-a expirat perioada de valabilitate a vizei sau din cauză că nu au putut să își reînnoiască autorizația de rezidență și de muncă pot obține o autorizație de rezidență, pretextând **motive umanitare**.

Deopotrivă se pot invoca:

- Motive de **statornicire pe baza unui serviciu** (în spaniolă: *arraigo laboral*): ședere continuă pe o perioadă de cel puțin doi ani, fără antecedente penale nici în Spania nici în țara de origine, cu activitate de muncă superioară unei perioade de un an.
- Motive de **accedere la piața de muncă și statornicire pe bază personală** (în spaniolă: *acceso al mercado laboral y arraigo personal*): ședere în Spania pe o

perioadă de cel puțin trei ani, cu un contract de muncă pe o durată de un an, semnat de către angajat și angajator, absența antecedentelor penale atât în Spania cât și în țara de origine, legături familiale cu alți imigranți rezidenți (soț/soție, ascendenți și descendenți). Se mai poate prezenta și un referat de la primărie care să dovedească că este vorba o persoană integrată social.

- Motive de **legături familiale**: este necesar a se demonstra că sunteți fiu sau fiică de mamă sau tată de origine spaniolă.

2.4

Reîntregirea familială

Aspirația majorității imigranților, după ce s-au stabilit aici, adică, din momentul în care au obținut un serviciu și o locuință proprie, este de a se reuni cu familia. Din cauza aceasta, legile spaniole recunosc dreptul la reîntregirea familială a imigranților.

Condițiile principale sunt:

- Persoana care solicită reîntregirea familială trebuie să fi trăit în Spania cel puțin un an și să posede autorizație de rezidență pentru cel puțin încă un an.
- Persoana care solicită reîntregirea familială trebuie să demonstreze, pe baza unui certificat de la primărie sau de la notariat, că posedă **condiții de cazare** adecvate, că este proprietar sau titular al **contractului de închiriere** și că deține **mijloace de întreținere** suficiente pentru a acoperi necesitățile familiei sale. Autorizația de rezidență care se acordă membrilor familiei are aceeași durată ca și cea acordată la un moment dat persoanei care solicită reîntregirea fa-

miliară. Valabilitatea va depinde de menținerea circumstanțelor care permit reîntregirea.

Vor putea solicita reîntregirea:

- **Soțul/soția** rezidentului/-ei, ori de câte ori acesta/aceasta nu se află în situația de a fi despărțit(-ă) de fapt sau de drept, sau în cazul în care căsătoria este legală. În nici un caz nu se va putea accepta reîntregirea cu mai mult de o soție, chiar dacă în țara de origine se admite această formă de parteneriat.
- **Fii/fiicele** rezidentului/-ei de mai puțin de 18 ani, naturali sau înfiați. În mod egal, fii/fiicele majori/-e pe care legea spaniolă sau a țării de origine îi/le consideră cu handicap, în cazul în care aceștia/acestea nu sunt căsătoriți/-te. Când este vorba de fiul/fiica doar unuia dintre soți, este necesar ca solicitantul să aibă responsabilitate părintească asupra copilului iar copilul trebuie să se afle efectiv în grija acestuia. În cazul copiilor înfiați, este necesar să se certifice că decizia prin care s-a acordat adopția concordă cu legea spaniolă.
- **Copiii mai mici de 18 ani** sau copiii cu handicap când rezidentul în străinătate este reprezentantul lor legal.
- **Ascendenții** persoanei care solicită reîntregirea sau ascendenți ai soțului/soției (dacă ascendenții se află în grija unuia dintre aceștia și există motive justificate care să demonstreze necesitatea de a li se acorda rezidență în Spania).

Străinii care și-au obținut **permisul de rezidență ca urmare a unei reîntregiri** vor putea, la rândul lor, să solicite reîntregirea propriilor familii. Pentru aceasta va tre-

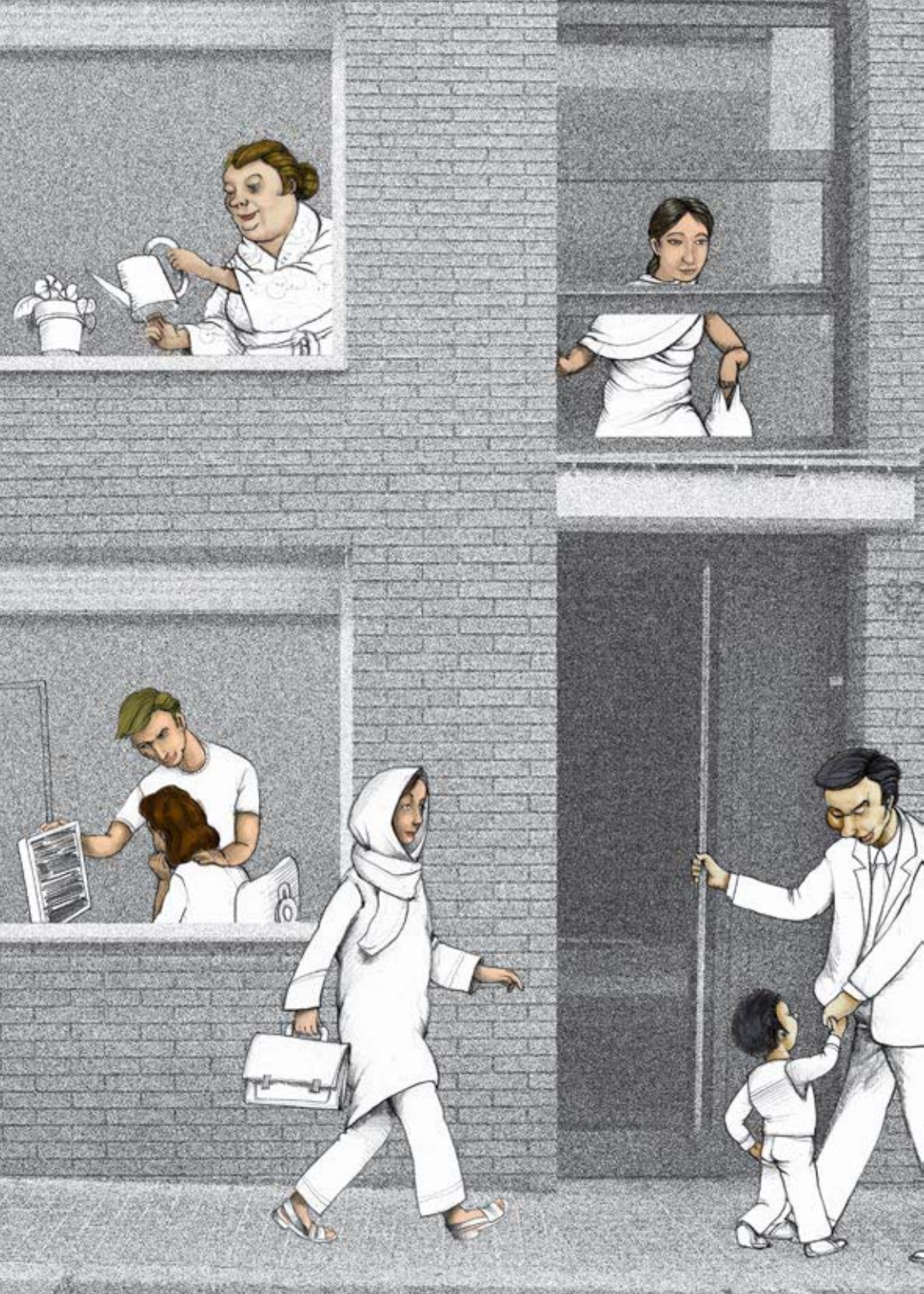
bui ca ei să fie în posesia unui permis de rezidență obținut independent de permisul persoanei care a solicitat reîntregirea.

Pot obține un **permis de rezidență independent**:

- **Soțul/soția**, când va obține permisul de muncă.
- Victima violenței domestice cu un ordin de protecție.
- **Fii/fiicele persoanei care a solicitat reîntregirea** când vor fi majori și vor obține o autorizație de lucru.
- **Ascendenții veniți în urma unei reîntregiri** când vor obține o autorizație de lucru.

Procedura de reîntregire este complexă și depinde de situația fiecăruia. Din această cauză se recomandă ca solicitanții să se adreseze entităților specializate care oferă informații și consultanțe în legătură cu documentele necesare sau cu momentul în care acestea trebuie să fie prezentate. În plus, angajații acestor entități vor realiza o atentă verificare a dosarului depus.

Fundamentul juridic al dreptului de reîntregire familială reiese din Declarația Universală a Drepturilor Omului și din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 1959, prin care se recunoaște "oricărei persoane (așadar și străinilor) dreptul la respectul vieții private și de familie".

03

Locuința

Locuința este o nevoie de bază și orice persoană are dreptul să aibă un loc de trai demn și cu condiții necesare pentru intimitate. Există diferite căi de obținere a unei locuințe: prin relații personale, prin agenții imobiliare și prin internet. Locuința poate să fie de închiriat sau de vânzare.

3.1 Închirierea

Contractul de închiriere este un acord privat între două persoane: cea care oferă o locuință (proprietarul) și cea care ia în chirie (chiriașul).

Documentele necesare pentru semnarea unui contract de închiriere sunt:

- Documentul de identitate: DNI sau pașaport, sau permis de rezidență și de muncă (NIE).
- În general se solicită și o copie a contractului de muncă cu ordinele de plată salarială (în spaniolă *nóminas*).
- Uneori se cere o garanție bancară (în spaniolă *aval*) din care proprietarul să poată plăti chiria.

Condiții financiare

- Trebuie să se plătească chiria în avans pe două sau trei luni, ca garanție. Tipul de plată se face în lichid. Cantitatea de bani se depozitează la Camera Proprietății Urbane (la *Cámara de la Propiedad Urba-*

na) în momentul în care proprietarul înregistrează contractul.

- Proprietarul va rambursa garanția când contractul se va încheia doar în cazul în care în locuință nu s-au produs defecțiuni cauzate de chiriaș.
- Pentru a se evita neînțelegerile, este de dorit să se realizeze un inventar al situației în care se află mobilierul și obiectele din casă. Acest document, semnat de chiriaș, se anexează contractului.
- Prețul chiriei se ridică an de an în conformitate cu indicele prețurilor de consum (IPC) care este stabilit de către stat.
- Proprietarul trebuie să certifice, pe baza unei chitanțe, plata lunară a chiriei. Chitanța se poate solicita de la bancă sau de la casa de economii (în spaniolă *caja de ahorro*).

Durata contractului

Durata contractului se va conveni între cele două părți. Trebuie să se țină cont că Legea Spațiilor Urbane de Închiriere (în spaniolă *la Ley de Arrendamientos Urbanos*) obligă proprietarul să o prelungească an de an până la limita de cinci ani, dacă persoana care plătește chiria o va cere.

Subînchirierea locuinței sau a camerelor

Locuința se va putea subînchiria doar parțial (înțelegem una sau câteva camere). Pentru aceasta este necesar consimțământul în scris al proprietarului. Nu se permite închirierea unei locuințe în scopul amenajării unui spațiu comercial, industrial sau a unui garaj. În mod egal, este interzisă supraocuparea: numărul persoanele care stau în aceeași locuință trebuie să fie în

conformitate cu numărul de camere și de metri pătrați.

Înainte de semnarea contractului

Înainte de a se semna un contract, trebuie să se verifice dacă îi revine proprietarului sau chiriașului să plătească impozitul pe bunuri imobile (IBI), taxa de colectare a deșeurilor menajere, curățenia pe casa scării, defecțiunile survenite în locuință, etc.

Semnarea contractului presupune acceptarea condițiilor convenite de ambele părți. Înainte de semnare se recomandă citirea cu atenție a documentului și, dacă este posibil, obținerea unei consultanțe din partea unui specialist, cum ar fi un agent al proprietății imobile (API) sau al unui birou municipal de informații pentru consumator (în spaniolă *oficina municipal de información al consumidor* - OMIC).

3.2 Cumpărarea

Cumpărarea unei locuințe reprezintă o acțiune foarte costisitoare. Economii personale, de cele mai multe ori, nu sunt suficiente și deseori este necesară solicitarea unui credit bancar de la o entitate financiară. Este foarte importantă cunoașterea condițiilor economice pe care le oferă diferitele entități bancare și case de economii: dobânzi, cheltuieli notariale, impozite, etc.

Locuința poate fi nouă sau folosită.

Locuința folosită

Înainte de cumpărarea unei locuințe folosite, cumpărătorul trebuie să se asigure că

aceasta se află într-o stare bună și că nu îi va ocaziona probleme.

- Este de interes să se consulte în Registrul Proprietății (în spaniolă *Registro de la Propiedad*) situația juridică în care se află locuința pentru a se ști cine este proprietarul ei și dacă aceasta este liberă de datorii.
- O taxă pentru o revizie tehnică ne va permite să cunoaștem starea apartamentului și a clădirii. Astfel, se vor detecta posibilele probleme, cum ar fi, de exemplu, construcția grinzilor cu schelet de aluminiu, viciu cunoscut sub numele de *aluminosis*.
- Pe de altă parte, se recomandă cererea unui certificat de abilitate vânzătorului pentru a avea certitudinea că spațiul este declarat ca locuință și nu ca spațiu comercial, industrial sau garaj.

Administrația publică oferă informații și consultanțe asupra modului în care se poate obține o locuință. În mod egal, aceasta promovează construcția de locuințe sociale care se pot închiria sau cumpăra. Primăria vă va informa despre condițiile de acces la aceste programe.

3.3 Importanța asigurării

Indiferent dacă apartamentul este de vânzare sau de închiriat, este recomandabil să se facă o asigurare care să includă mobilierul și celelalte efecte. În acest fel se vor evita daunele în caz de accident în propriul domiciliu sau incidentele care vor aduce prejudicii celorlalți vecini (infiltrații de apă, incendii, etc.). Fiecare vecin din

imobil trebuie să-și asume cheltuielile ca rezultat al daunelor pe care le poate cauza domiciliului altui vecin.

3.4 Acum sunteți vecini sau vecine

În momentul intrării într-un apartament sau într-o casă de vânzare sau de închiriat, obținem o serie de drepturi și trebuie să respectăm o serie de obligații în ce privește relațiile cu ceilalți vecini și vecine ai imobilului.

În primul rând, este necesară colaborarea pentru întreținerea curățeniei imobilului, respectarea spațiilor comune (paliere și coridoare) și evitarea depozitării în aceste spații a obiectelor de uz personal. Terasese sunt, în egală măsură, spații comune, motiv pentru care este obligatoriu să se ceară permisul de a le utiliza în scop personal pentru a instala antene parabolice sau aparate de aer condiționat, printre altele.

Nu este permis a se realiza activități deranjante, insalubre, nocive, periculoase, sau ilicite care vor cauza prejudicii imobilului și locatarilor acestuia.

În urma obținerii unei locuințe, ne vom transforma în membri ai comunității de proprietari și dobândim dreptul de a participa la administrarea problemelor comunității. Pentru aceasta, este necesară cunoașterea normelor de funcționare cu privire la îndatoririle consiliului de administrație temporară și rotativă, la deciziile luate prin majoritate, la înțelegerile asupra cotelor și a taxelor pentru reforma și renovarea imobilului, etc.

Dialogul cu persoanele care trăiesc în același imobil va facilita relațiile pozitive între vecini. Este important de știut cine este șeful de scară pentru a cunoaște, în acest fel, care sunt drepturile și obligațiile noastre.

Ministerul de Justiție a tipărit un ghid despre drepturile și îndatoririle proprietarilor, în noua lege a proprietății orizontale, care încearcă să răspundă, într-un limbaj accesibil, la întrebările cele mai frecvente pe care cetățenii și le pun. http://www.mju.es/nl_guialph.htm

04

Serviciu / Activitate economică

Unul dintre principalele motive de migrație este nevoia găsirii unui serviciu sau a ameliorării situației din țara de origine. Este adevărat, însă, că pentru ca o persoană de altă naționalitate să poată lucra, trebuie să aiba mai mult de 16 ani și trebuie să beneficieze de o autorizație administrativă de lucru și de rezidență în această țară.

Se cere ca solicitările de autorizație să fie prezentate la sucursalele Oficiului de Muncă și la birourile de imigrare din capitalele de provincii.

Pentru a vă informa despre documentele necesare și despre demersurile care trebuie realizate, recomandăm să se consulte pagina web a Ministerului Muncii și Afacerilor Sociale (în spaniolă el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales <http://extranjeros.mtas.es/>).

Pe de altă parte, putem să ne adresăm birourilor de informații pentru persoane imigrate de pe lângă primării, sindicatelor sau altor entități specializate în consultanțe juridice pentru imigranți.

Cetățenii din Uniunea Europeană au dreptul să intre, să iasă, să circule, să rămână pe teritoriul Spaniei și să se încorporeze în piața de muncă.

4.1 Autorizația de muncă și rezidență pentru persoane care nu lucrează pe cont propriu (în spaniolă *autorización de trabajo y residencia por cuenta ajena*)

Este vorba despre permisul necesar pentru a putea lucra ca salariat angajat în cadrul unei întreprinderi.

Tipuri de autorizații de muncă și rezidență pentru persoane care nu lucrează pe cont propriu:

- Prima autorizație (**inițială**) are un termen de valabilitate de un an și permite solicitantului să presteze o profesie într-un spațiu geografic limitat.
- În continuare, permisul se poate reactualiza de două ori, de fiecare dată pentru o perioadă de câte doi ani (**autorizații**

reactualizate), și are în vedere exercitarea unei anumite activități lucrative.

- O dată atinsă perioada de cinci ani de activitate lucrativă continuă, se poate solicita **rezidența permanentă**, în aceleași condiții ca și persoanele născute în această țară.

4.2 Inscrierea la Institutul Național al Forțelor de Muncă (în spaniolă **INEM**)

În cazul în care beneficiați de o autorizație de lucru și vă aflați în situația de a nu avea un loc de muncă, este recomandabil să vă înscrieți la INEM sau în organizația corespondentă de care dispuneți în comunitatea autonomă în care trăiți. Acolo veți fi informați cu referire la oferte de muncă, ajutoare acordate șomerilor și formare profesională. Serviciile municipale de promovare a locurilor de muncă realizează în același timp activități de informare și consultanță.

4.3 Cine trebuie să prezinte autorizația de muncă?

Solicitarea autorizației de muncă se face simultan cu autorizația de rezidență.

În funcție de caracteristicile serviciului, cel ce trebuie să realizeze toate demersurile de obținere a lor este:

- Lucrătorul însuși când solicită un serviciu pe cont propriu.
- Persoana sau întreprinderea angajatoare când se solicită o autorizație care nu este pe cont propriu, cu alte cuvinte, când se dorește încadrarea unui muncitor din străinătate.

De ce documente este nevoie?

Muncitorul trebuie să prezinte:

- Copie după pașaport.
- Cazier judiciar.
- Certificat medical oficial.
- Trei fotografii.
- Documente care să acrediteze calificarea sa profesională.

Persoana sau întreprinderea care pune la dispoziție locul de muncă trebuie să prezinte:

- NIF sau CIF.
- Numărul de înscriere la Asigurare Socială sau un certificat care să demonstreze că este exonerată de această plată.
- Oferta de angajare din care să se desprindă condițiile de muncă.
- Raport privind activitățile acestei întreprinderi și caracteristicile locului de muncă.
- În cazul în care va fi necesar, documente care să certifice solvabilitatea și capacitatea întreprinderii de a-și îndeplini responsabilitățile.

4.4 Autorizație de muncă și rezidență pentru lucrători pe cont propriu

Dacă solicitantul este un întreprinzător și dorește să se stabilească pe cont propriu - singur sau cu ajutorul altor persoane - este recomandabil să se informeze la birourile administrației locale sau la birourile entităților financiare asupra posibilităților și condițiilor necesare pentru a putea demara o activitate lucrativă.

Prima condiție este să fie în posesia unei autorizații de lucru pe cont propriu.

Ce documente este necesar a fi prezentate?

- Permisul inițial cu o durată de un an poate limita tipul de activitate și zona în care aceasta se poate presta.
- Renovări pe o perioadă de doi ani.
- Renovarea pe o perioadă de cinci ani va permite rezidentului să realizeze o activitate lucrativă în aceleași condiții ca și cetățenii spanioli (rezidență permanentă).
- Proiect de investiție real, creare de locuri de muncă și licențe.

Pentru a matricula o firmă este necesar să se realizeze demersuri pentru obținerea diferitelor licențe și permise spre a legaliza activitatea. Demersurile depind de diverse administrații.

- Primăria furnizează permise urbanistice (construcții, reforme, utilizări, etc.) și permise de activitate. De asemenea, fixează impozite și taxe în ce privește activitățile economice.
- Fiscul (în spaniolă *Agencia Tributaria*) de pe lângă Ministerul Trezoreriei de Stat (în spaniolă *Ministerio de Hacienda*) acordă permise pentru a se putea exercita o activitate.
- Angajatorul lucrătorilor trebuie să fie înregistrat la Asigurare Socială.

4.5 Asociații și corporații de profesioniști

Comercianții și antreprenorii pot face parte din asociații de antreprenori, comercianți și din corporații de profesioniști.

Participarea în aceste entități este o formă de manifestare cetățenească activă și

are un efect pozitiv în desfășurarea afacerii. Asociațiile și corporațiile de profesioniști oferă informații asupra schimbărilor suferite de legislație și asupra inovațiilor din sector și au ca scop apărarea drepturilor noastre dintr-o perspectivă colectivă.

4.6 Autorizație de lucru și rezidență pe o perioadă determinată

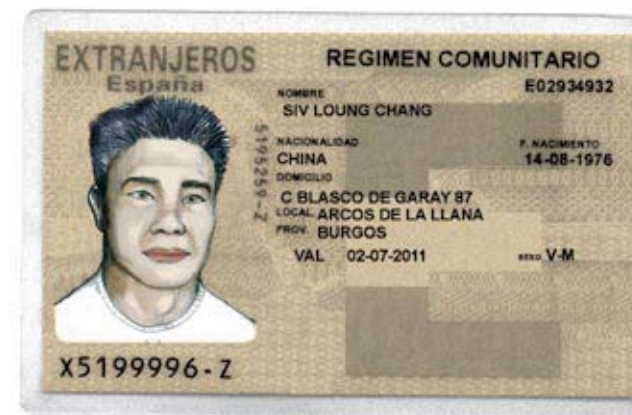
Autorizația de lucru și rezidență pe o perioadă limitată permite desfășurarea:

- Lucrărilor și a serviciilor pe o durată stabilită.
- Activităților de sezon sau de campanie. Durata sa coincide cu cea a contractului de lucru, cu un maxim de 9 luni din 12.
- Activităților cu caracter temporar realizate de către persoane cu funcții înalte, sportivi, profesioniști și artiști.

4.7 Numărul de identitate al străinului

În momentul obținerii autorizației de rezidență, Guvernul spaniol acordă și un Număr de Identitate al Străinului (NIE) care va apărea pe Cartela de Rezidență (în spaniolă *Tarjeta de Residencia*).

NIE-ul se acordă cetățenilor comunitari și extracomunitari. Este necesar pentru

a putea face declarația pe venit, pentru a deschide o afacere sau un cont bancar și, în fine, pentru a efectua aproape orice alt demers administrativ.

4.8 Entități financiare

Rețeaua de birouri a entităților bancare și a caselor de economii vă oferă servicii pentru trimiterea banilor în țara de origine și alte servicii de interes pentru imigranți, cum ar fi: asigurări, credite, garanții, etc. Entitățile financiare recunoscute de către stat garantează transparența tranzacțiilor și exercitarea drepturilor clienților săi.

Legea cu privire la relațiile de muncă dintre întreprindere și salariat este inclusă în Statutul Lucrătorilor (în spaniolă *Estatuto de los Trabajadores*). Sindicatele sunt organizații care urmăresc interesele lucrătorilor. Anumite asociații de migranți, organizațiile neguvernamentale, avocații specializați în tematica specifică salariaților, departamentele de resurse umane ale întreprinderilor și sindicatele ne vor informa cu privire la drepturile angajaților, condițiile de angajare și siguranța la locul de muncă.

05

Sănătatea

Toate persoanele care ajung în Spania au dreptul la acoperire medicală, independent de situația lor administrativă. Sistemul sanitar spaniol se ghidează după trei principii generale: conceptul integral al sănătății, apropierea de cetățeni și egalitatea.

Serviciile medicale de stat sunt gratuite și depind de administrația comunităților autonome, cu excepția orașelor Ceuta și Melilla care depind de administrația centrală. Primăriile, pe de altă parte, își asumă atribuțiile cu privire la sănătatea publică și se implică în activități de prevenire a bolilor și promovare a sănătății.

Există, de asemenea, un sistem medical privat de care se poate beneficia de formă individuală sau familială și unde serviciile medicale oferite trebuie plătite. Unitățile medicale private sunt, în general, gestionate de companii de asigurări sau de către case de ajutor reciproc (în spaniolă *mutuas*) și, în multe cazuri, între aceste unități și sistemul medical de stat există diferite acorduri.

În plus, există multe organizații non-profit (ONG-uri) care oferă servicii medicale gratuite persoanelor defavorizate și care realizează proiecte de prevenire a bolilor și educare în domeniul sănătății.

5.1 Cartela Medicală Individuală (în spaniolă *Tarjeta Sanitaria Individual -TSI*)

Documentul care permite accesul la sistemul medical de stat este Cartela Medicală

Individuală (TSI). Pe baza acesteia, se pot achiziționa și medicamente subvenționate din farmacii.

Este vorba de o cartelă cu bandă magnetică, personală și intransferabilă. Se obține gratuit și fiecare membru al familiei, indiferent de vârstă, trebuie să aibă o cartelă a sa.

Cartela Medicală Individuală asigură confidențialitatea datelor personale.

5.2 Cum se obține Cartela Medicală Individuală (TSI) în cazul în care solicitantul beneficiază de autorizație de rezidență și muncă?

Firma este cea care va solicita numărul de afiliat la Asigurare Socială și va înmâna solicitantului cartela medicală, care poate să-i includă și pe alți membri ai familiei sale ca beneficiari (chiar și de gradul al doilea).

Acest demers se realizează la biroul Trezoreriei Generale a Asigurării Sociale (în spaniolă *Tesorería General de la Seguridad Social*) care îi corespunde solicitantului.

Ce documente sunt necesare?

- Document de indentificare personală (pașaport sau NIE).
- Certificat de viză de flotant (în spaniolă *certificado de empadronamiento*).
- Cartea de familie (dacă va fi necesar).
- Certificat de afiliat la Asigurare Socială (în spaniolă *cartilla de la Seguridad Social*).

Cartela fiecărui beneficiar afiliat la Asigurare Socială ajuge acasă, prin poștă. Dacă nu a fost primită, trebuie să fie cerută la Centrul Medical (în spaniolă *Centro de Salud*) care îi corespunde solicitantului.

5.3

Cum se obține TSI dacă solicitantul beneficiază de o autorizație de rezidență fără permis de lucru?

Trebuie să se solicite direct la Centrul Medical (în spaniolă *Centro de Salud*) care îi corespunde solicitantului.

Ce documente sunt necesare?

- Document de identificare personală (pașaport sau NIE).
- Cartea de familie (dacă va fi necesar).
- Autorizație de rezidență.
- Certificat de viză de flotant.

5.4

Cum se obține TSI dacă solicitantul nu beneficiază de autorizație de rezidență?

Trebuie să se solicite direct la Centrul Medical (în spaniolă *Centro de Salud*) care îi corespunde solicitantului.

Ce documente sunt necesare?

- Document de identificare personală (pașaport).
- Certificat de viză de flotant.
- Cartea de familie (dacă va fi necesar).
- Persoanelor cu situație financiară delicată li se cere, în plus, o depozitie sub jurământ.

În birourile municipale veți primi informații în legătură cu cel mai apropiat Centru Medical de domiciliul dumneavoastră.

Minorii bolnavi și femeile însărcinate, în situație de ilegalitate, pot primi asistență medicală gratuită. Pentru aceasta, trebuie

să se adreseze celui mai apropiat Centru Medical. Este necesar ca minorii să fie în totdeauna însoțiți de un tutore sau de către o persoană responsabilă.

5.5

Structura sistemului sanitar de stat

Cartela Medicală Individuală (TSI) permite solicitantului să accedă la ansamblul de servicii medicale care alcatuiesc sistemul medical de stat.

Asistența primară

Centrul de Asistență Primară (CAP) sau Centru Medical (în spaniolă *Centro de Salud*) este cel dintâi loc unde trebuie să ne adresăm în cazul unei probleme de sănătate.

Fiecărui deținător al unei TSI îi corespunde un CAP, aflat în apropierea domiciliului său, un medic de familie (în spaniolă *médico de cabecera*), un pediatru și un serviciu de asistență medicală.

În CAP vom primi informații referitoare la campaniile de vaccinare și la programele de prevenire a bolilor și de educație sanitară.

Vizita medicală

Pentru a solicita o vizită medicală este necesar ca, în avans, să vă adresați Centrului Medical, direct sau printr-un apel telefonic, utilizând numărul pe care îl aveți la dispoziție. În localitățile mai mici, medicii de familie fac vizite la cabinetele locale, care funcționează după un orar fix.

Urgențele în CAP funcționează și în afara orarului de asistență normală. De asemenea, există centre care oferă asistență continuă (dimineața-seara, sâmbăta și în zilele de sărbătoare).

Dacă pacientul nu se poate deplasa, există un serviciu de asistență la domiciliu. În cazuri de urgență, numărul pe care trebuie să îl formați este 112.

Asistența specializată

Când problema de sănătate cere o asistență specială, Centrul Medical poate să trimită bolnavul la alți doctori, laboratoare de analize, spitale, etc.

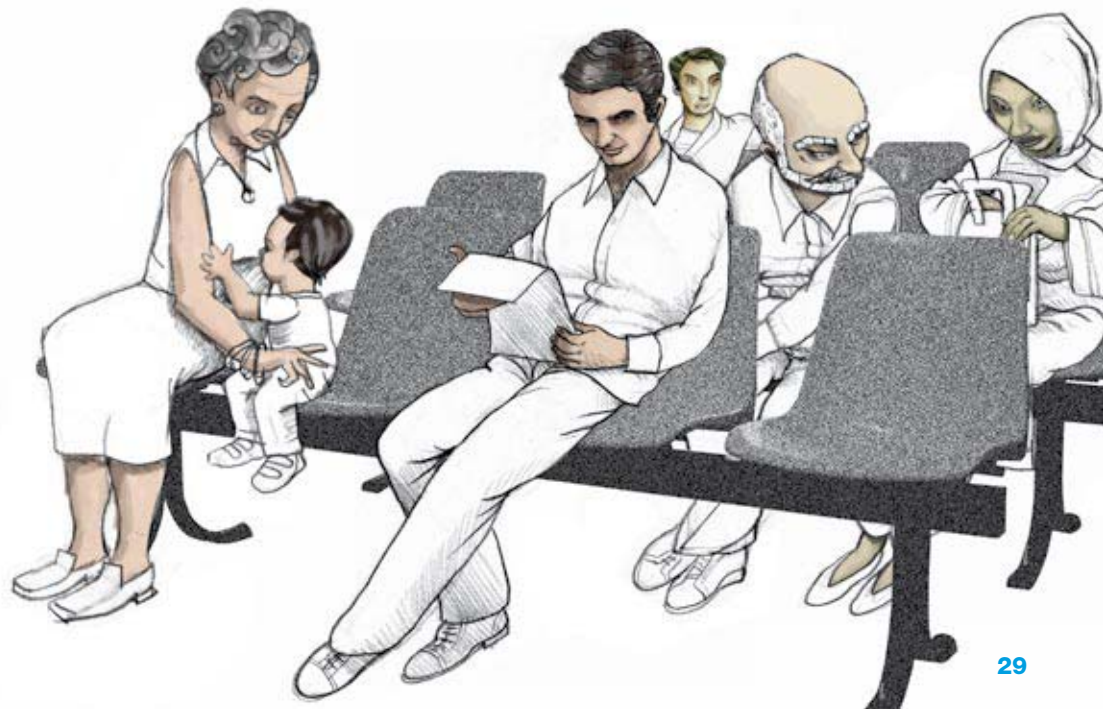
Există centre specializate în sănătate mintală, asistență pentru persoane dependente de stupefiante, educație sexuală și planificare familială, reabilitare, boli tropicale, etc. Serviciile variază în funcție de comunitatea autonomă și de localitățile de rezidență.

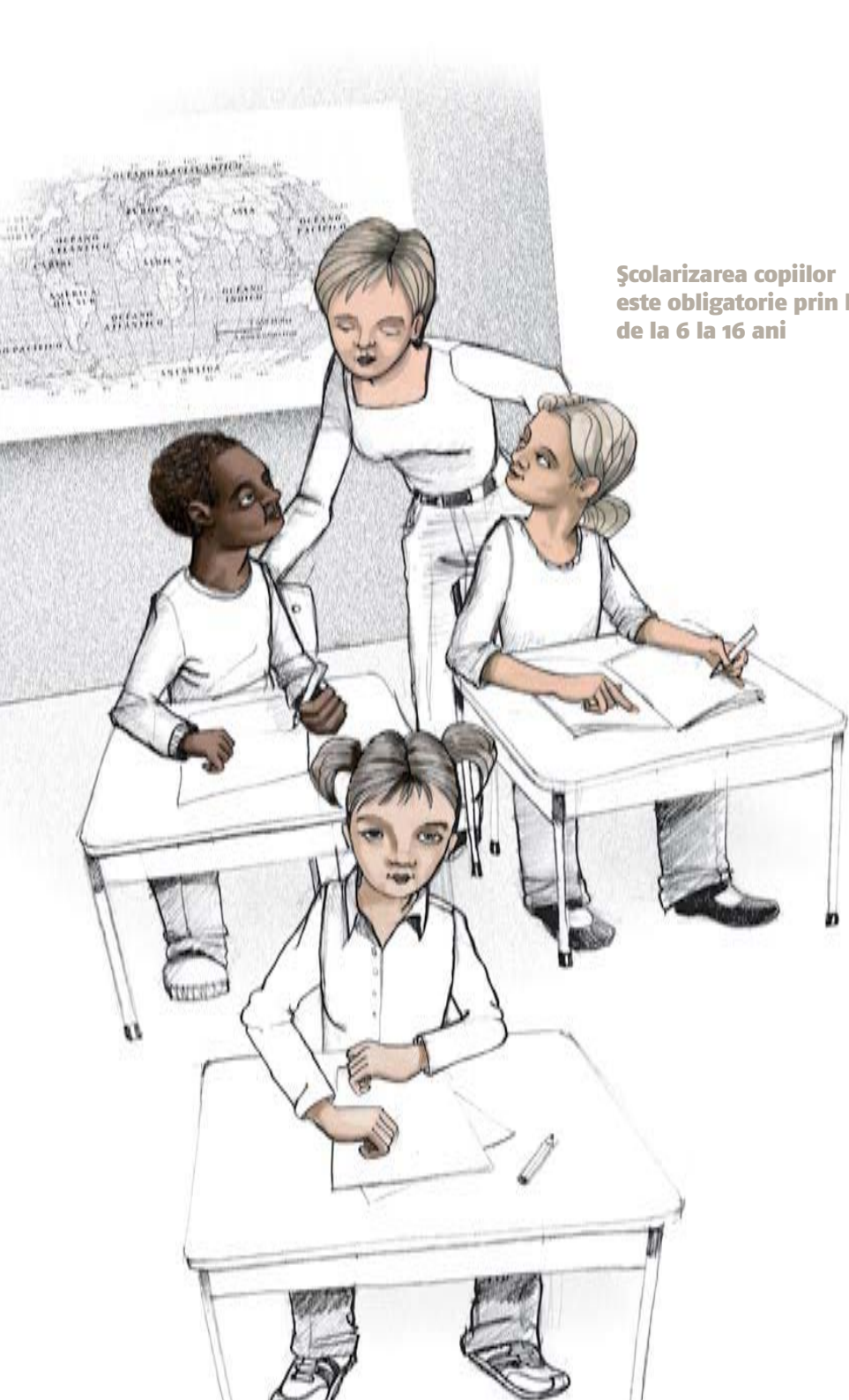
Spitalele oferă servicii de urgență, asistență la naștere și servicii de chirurgie.

Pentru a facilita comunicarea între angajații spitalelor și pacienții străini, câteva comunități autonome oferă servicii de traducere și mediere interculturală.

Există diferite entități și asociații non-profit, subordonate rețelei medicale de stat, care oferă informații și lămuriri asupra sistemului sanitar.

Copiii au dreptul de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă și de a beneficia de serviciile medicale și de recuperare. Articolul 24 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului

Școlarizarea copiilor este obligatorie prin lege, de la 6 la 16 ani

06

Educația

Educația constituie unul dintre punctele cheie în dezvoltarea unei persoane și, în societatea actuală, în continuă transformare, studiile sunt necesare de-a lungul întregii vieți. Educația este, deci, un drept fundamental și fiecare persoană rezidentă în Spania poate accede la sistemul educativ de stat, care este gratuit. Există, de asemenea, și centre private. Unele dintre ele sunt subvenționate parțial de administrația publică (în spaniolă *centros concertados*). Programele școlare, atât în centrele de stat cât și în cele private sunt identice deoarece se ghidează după Legea Educației.

Învățământul depinde de comunitățile autonome. Primăriile colaborează cu instituțiile de învățământ în campaniile de înmatriculare și în activități socio-educative.

6.1 Când se face înmatricularea?

Perioada de înmatriculare începe primăvara. Familiile trebuie să prezinte o cerere în centrul în care vor să își înscrie fiul sau fiica.

Persoanele care și-au schimbat domiciliul sau care sunt nou-venite pot realiza înscrierea în afara termenului stabilit, mai exact de-a lungul întregului an. În acest caz, desemnarea instituției de învățământ se va face în funcție de locurile libere.

În unele comunități autonome și municipii, dacă familia nu cunoaște nici una

dintre limbile oficiale ale Spaniei, centrul educativ poate să solicite serviciul de traducere și de mediere interculturală. De asemenea, în centrele de învățământ se organizează activități de primire a noilor elevi și eleve.

6.2 Anul școlar

Anul școlar începe în septembrie și se încheie în iunie. Comunitatea autonomă este cea care stabilește ziua concretă de începere și finalizare a anului școlar. Centrele educative se bucură de autonomie, în limitele prevăzute de lege, în ce privește stabilirea orarului și a zilelor libere. Familiilor li se va comunica orarul stabilit, la începutul anului școlar.

Deși învățământul este gratuit, în școlile de stat trebuie să fie suportate de către familie cheltuielile de cantină, ieșirile culturale și taberele, precum și rechizitele școlare și manualele. În unele comunități autonome, manualele sunt gratuite.

Educația în conformitate cu diversitatea, antirasismul și promovarea conviețuirii este o coordonată semnificativă în programele pedagogice.

6.3 Structura sistemului educativ

Sistemul educativ spaniol este mixt și prezintă diferite etape și sectoare.

Educația preșcolară: de la 0 la 5 ani

Educația preșcolară prezintă două etape:

- Creșă (în spaniolă *guardería*): de la 0 la 3 ani. Înainte de 3 ani, părinții pot să își ducă copiii la creșă. Primăria oferă

informații asupra rețelei de creșe din municipiul de rezidență.

- Grădinița (în spaniolă *parvulario*): de la 3 la 6 ani. La această vârstă nu este obligatorie frecventarea unei instituții de învățământ dar este recomandabilă pentru ca cei mici să se acomodeze mai bine cu viața de școlar. Centrele de stat sunt gratuite iar unele centre private (în spaniolă *centros concertados*) sunt subvenționate parțial.

Învățământul primar obligatoriu: de la 6 la 12 ani

Învățământul primar obligatoriu este format din șase ani școlari care cuprind, la rândul lor, trei cicluri: ciclul inițial (de la 6 la 8 ani), ciclul mediu (de la 8 la 10 ani) și ciclul superior (de la 10 la 12 ani).

Copiii primesc, în această perioadă, o educație care să le permită să dobândească cunoștințe culturale fundamentale. Metodele de lucru sunt exprimarea orală, lectura, scrierea și calculul aritmetic. În același timp, se insistă pe însușirea progresivă a formelor de conviețuire, studiu și muncă.

Învățământul gimnazial obligatoriu (în spaniolă *educación secundaria obligatoria-ESO*): de la 12 la 16 ani

Cursurile învățământului gimnazial se fac în Institute de Învățământ Gimnazial (în spaniolă *Institutos de Educación Secundaria -IES*).

În această etapă, procesul de însușire a cunoștințelor oferă elevului un orizont care să favorizeze dezvoltarea autonomiei sale și integrarea sa în societate sau în viitorul câmp al muncii.

Învățământul postobligatoriu (de la 16 la 18 ani)

După terminarea cursurilor de gimnaziu, elevii pot opta pentru:

- Școli profesionale: care pregătesc elevii pentru integrarea în câmpul muncii.
- Studii preuniversitare (în spaniolă *bachillerato*): permit accesul la studii universitare.

Activități extrașcolare

Activitățile extrașcolare și din timpul liber (realizate în ludoteci, entități culturale și artistice, centre de excursioniști și sportive) contribuie la educarea și socializarea copiilor.

Asociația de părinți (în spaniolă *Asociación de Madres y Padres - AMPA*)

În această etapă educativă, primară și gimnazială, este importantă participarea părinților în educarea copiilor, prin intermediul ședințelor asociației de părinți (AMPA).

6.4 Studiile universitare

De asemenea, sunt numite studii superioare. Elevii absolvenți ai bacalaureatului trebuie să treacă un test de acces universitar (în spaniolă *selectividad*). O altă cale de acces în învățământul superior sunt cursurile de pregătire universitară și testele de acces pentru persoane care au mai mult de 25 de ani.

Studiile universitare se împart în următoarele cicluri:

Primul ciclu

Are o durată de trei ani și absolvenții săi obțin diferite titluri: absolvent de primul ciclu cu diplomă, învățător, arhitect-tehincian, inginer-tehnician (în spaniolă *Diplomado, Maestro, Arquitecto Técnico sau Ingeniero Técnico*).

Ciclul secund

Are o durată de doi ani și oferă titlul de licențiat, arhitect sau inginer. Absolvirea studiilor de ciclu secund acordă dreptul la continuarea studiilor de doctorat.

Ciclul al treilea

Este vorba de cursurile de doctorat prin care se obține titlul de Doctor.

Procedura de acreditare a titlurilor obținute în țara de origine se realizează în birourile locale ale Ministerului Învățământului.

6.5 Învățământ pentru adulți

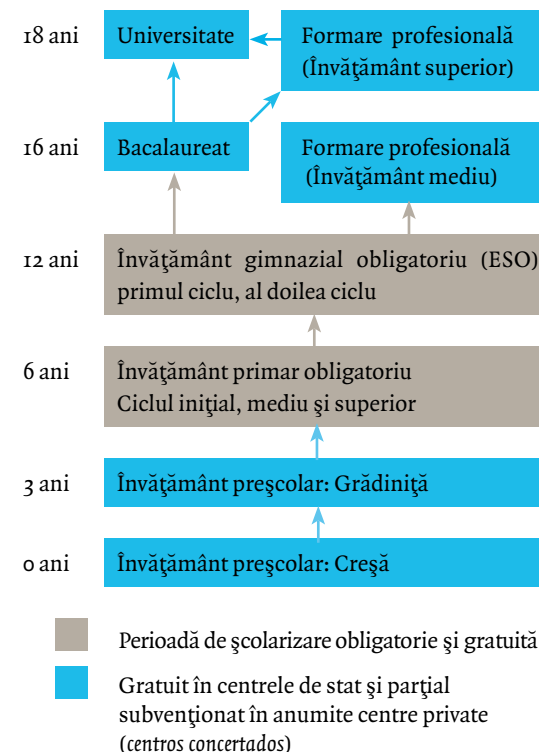
Pentru persoanele adulte, există școli care propun o ofertă educativă gratuită foarte variată: cursuri de alfabetizare, pregătire fundamentală, diplomă de învățământ gimnazial (în spaniolă *Graduado en Educación Secundaria - GES*), acces în învățământul mediu și superior, acces în învățământul universitar pentru persoanele care au mai mult de 25 de ani. În același timp, există diferite școli de limbi moderne, informatică, cultură, etc.

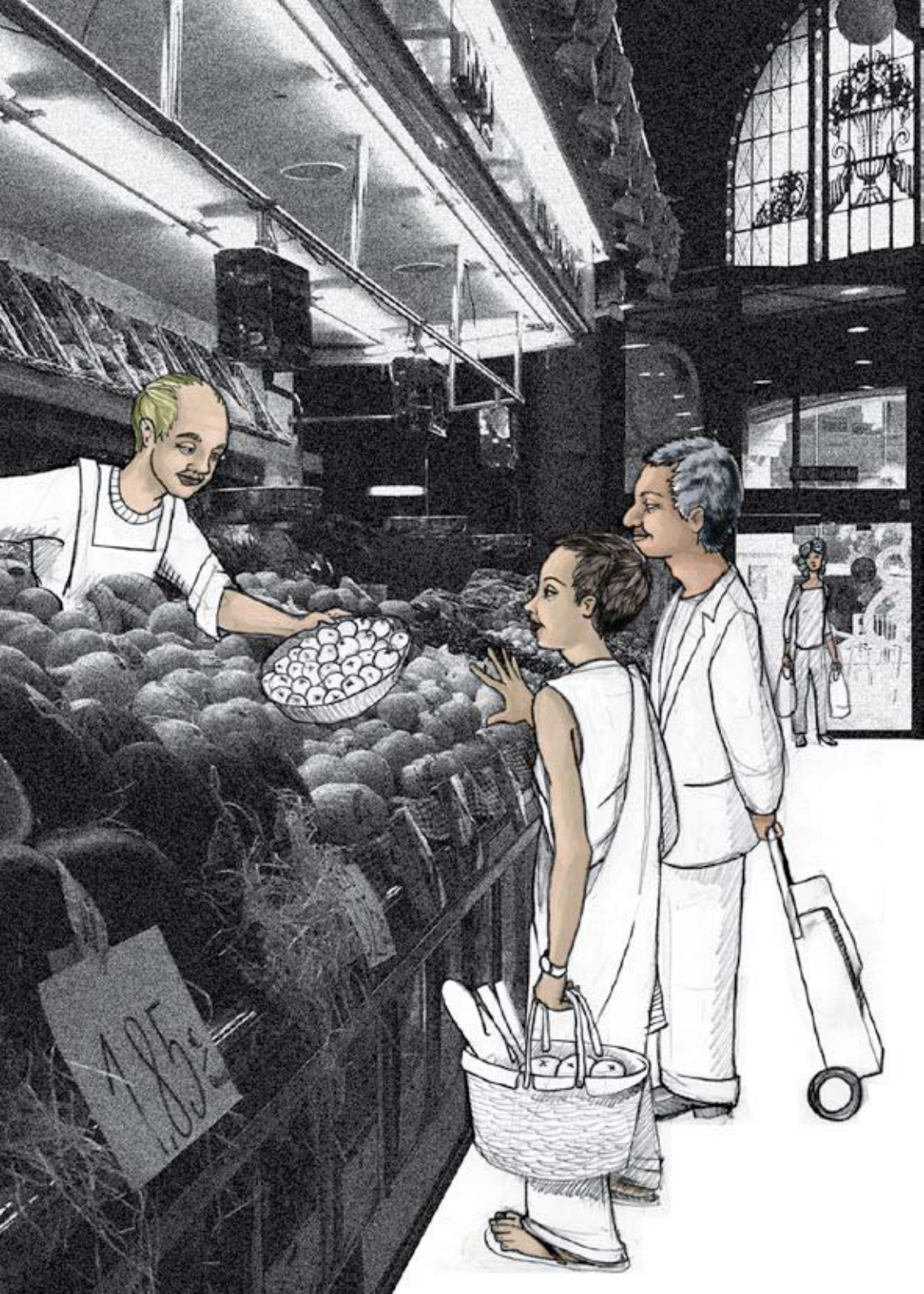
Dacă limba spaniolă sau limba proprie comunității în care trăiești (catalană, galițiană, bască) reprezintă un obstacol în comunicare, școlile oficiale pentru adulți și anumite asociații vă oferă cursuri gratuite.

6.6 Reciclare profesională

Există o amplă gamă de cursuri de formare profesională pentru îmbunătățirea cunoștințelor subordonate primăriilor și comunităților autonome.

Programele de formare se pot urma în școlile Atelier (în spaniolă *Escuelas Taller*) și în Casele de Pregătire Profesională (în spaniolă *Casas de Oficios*), în cazul persoanelor care au mai puțin de 25 de ani, și în Atelierele Profesionale (în spaniolă *Talleres de Ocupación*), în cazul persoanelor care au mai mult de 25 de ani.

07

Bunăstare socială

Persoanele, din punct de vedere individual sau familial, pot să traverseze probleme financiare, de sănătate, etc. care afectează bunăstarea lor și pe care nu le pot rezolva singure. În acest caz, este nevoie de ajutorul așa-numitelor **servicii sociale oficiale**.

Este vorba despre un ansamblu de servicii și programe de promovare, dezvoltare și asistență socială pentru persoanele, familiile și grupurile care se află într-o situație de risc sau care suferă de pe urma excluderii sociale sau economice. Din această categorie fac parte persoanele cu situație delicată care depind de alte persoane (este cazul bătrânilor, handicapaților, bolnavilor cronici, etc.) sau care au nevoie de o asistență specială: persoane dependente de substanțe stupefiante, persoane cu probleme mintale, persoane brutalizate în sânul familiei, etc.

Resursele serviciului de Bunăstare Socială cuprind diferite zone de acțiune între care menționăm:

- **Programe sociale pentru copii și adolescenți.** Protecție a minorilor, centre de primire, programe împotriva absenteismului școlar, etc.
- **Politică de egalitate între sexe.** Combatere a inegalităților sociale și din câmpul muncii, în ce privește situația femeii.
- **Aziluri pentru persoane în tranzit.** În unele comunități autonome

funcționează aziluri în care se pot caza temporar imigranții.

- **Programe comunitare.** Promovare a voluntariatului, civismului și a conviețuirii.

Este vorba de o serie de servicii gratuite care depind atât de primărie cât și de comunitatea autonomă sau de anumite entități non-profit. Pentru a beneficia de serviciile sociale oficiale este necesar să aveți viză de flotant. Excepție fac cei ce se află în tranzit. Pentru unele servicii este nevoie de un permis de rezidență. Scopul acestora este de a conferi ajutor temporar persoanelor până când acestea vor avea posibilitățile financiare și sociale pentru a-și organiza viața pe cont propriu. Fondurile Bunăstării Sociale sunt coordonate cu alte servicii (sănătate, educație, cultură, muncă, etc.).

08

Civism și conviețuire

Cartierul și spațiile publice sunt **locuri de întâlnire și agrement pentru vecinii și vecinele** de toate vârstele și de orice proveniență socială. Este necesar ca între toți să le respectăm cu **civism și cu bună cuviință**, înțelegând prin aceasta calitatea persoanelor de a se relaționa în grup, de a-și respecta semenii și de a accepta normele de conduită și relații sociale. Viața în societate presupune o serie de drepturi și obligații. Cunoașterea lor ne ajută să legăm prietenii și să conviețuim cu persoanele din jurul nostru.

8.1 Respect pentru vecini

Spațiul din afara casei și cartierul sunt locuri de relaționare între persoane. În acest sens, este necesară respectarea anumitor norme de conduită cerute de legislația municipală. De exemplu:

- Controlarea nivelului de zgomot (în mod special între ora 10 noaptea și 7 dimineața), de exemplu, când organizăm o petrecere.
- Comercianții trebuie să respecte orarul firmei și normele specifice de înmagazinare a mărfurilor, timpul de primire a clienților în localuri și săli de spectacole, etc. De asemenea, trebuie să se țină seama de normele de depozitare a reziduurilor.

8.2 Respectul pentru spații publice

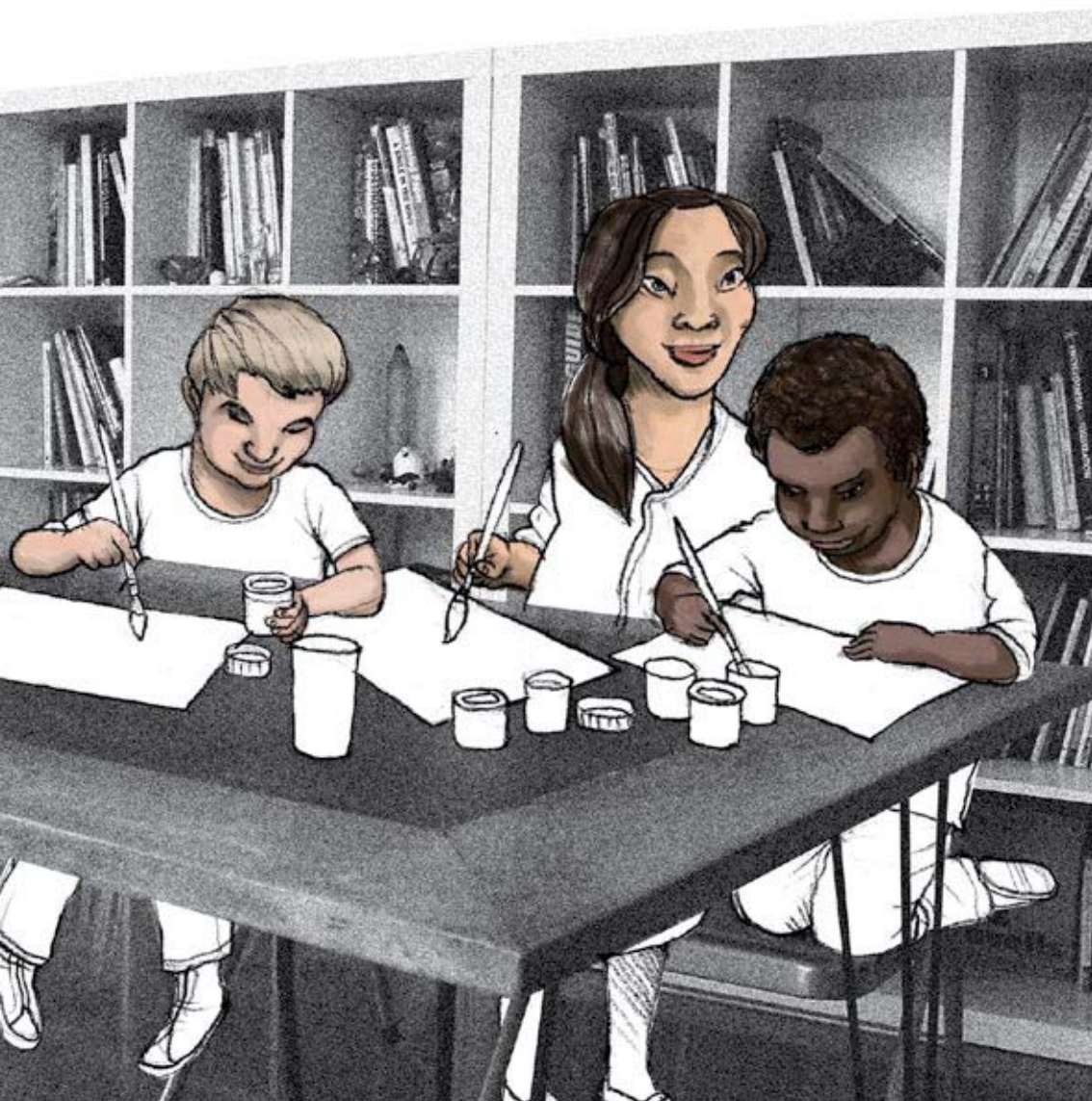
Piețele, străzile, amenajările urbane și sportive sunt spații de conviețuire. Chiar dacă întreținerea lor depinde de administrația publică, funcționalitatea lor este o responsabilitate a tuturor cetățenilor și cetățenelor. Se cere să se evite organizarea activităților care le pot degrada sau care pot deranja pe ceilalți vecini (producerea de zgomot, ocuparea arterelor de circulație, abandonarea excrementelor animalelor de companie în zone publice, deteriorarea mobilierului urban, etc.). Pentru organizarea anumitor activități (serbări, târguri, etc.) este necesar să se cunoască respectivele ordonanțe municipale și să se ceară un permis de la primărie.

8.3 Respectarea mediului ambiental

Membrii unei comunități au obligația de a păstra curățenia cartierului și a spațiului natural care înconjoară zona în care trăiesc. Trebuie evitate acele activități care pot implica degradarea mediului ambiental: abandonarea resturilor menajere lângă containerele special amenajate pentru colectarea deșeurilor, aprinderea focului în zonele de pădure, etc. În domiciliu se recomandă sortarea resturilor menajere și utilizarea containerelor speciale. În general, există diferite tipuri de containere:

- Cele pentru deșeuri organice.
- Cele pentru deșeuri de hârtie și carton.
- Cele pentru ambalaje din plastic, metal, tablă și hârtie aluminizată.
- Cele pentru deșeuri din sticlă.

Primăriile pun la dispoziție informații

Dacă doriți să solicitați asistență medicală, servicii de pompieri, siguranță cetățenească sau protecție civilă, există un număr de telefon unic pentru toată Spania:112

în legătură cu orarul recomandat pentru depozitarea resturilor menajere, cu localizarea și orarul de funcționare al centrelor de colectare a materialelor reciclabile și recuperabile (uleiuri, baterii, aparate electrocasnice, etc.) cât și în legătură cu serviciile municipale de colectare a mobilierului și a ustensilelor uzate.

8.4 Siguranță și ordine publică

Când este detectată vreo problemă de ordine publică sau există temerea unui pericol pentru siguranța persoanelor sau a proprietății, cel mai indicat este să se ia contact cu poliția care este mereu în slujba cetățenilor.

În Spania există diferite organizații polițienești: Poliția Municipală (în spaniolă *Guardia Urbana*) (cu caracter local), Poliția Civilă (în spaniolă *Guardia Civil*) și

Poliția Națională (în spaniolă *Policía nacional*) (care acționează la nivel statal). În Catalonia și în Țara Bascilor există instituții polițienești cu caracter autonom. În Catalonia se numește *Mossos d'Esquadra* și în Țara Bascilor *Ertaintza*.

Funcția acestora este să protejeze, să prevină și să apere interesele populației în situații care afectează siguranța individuală și colectivă.

8.5 Transport și mobilitate

Între localități și cartiere există rețele de transport public (trenuri, metrouri, autobuze, etc.) și privat (taxiuri, autocare).

Este important să se obțină informații corecte asupra funcționării acestor rețele și asupra tarifelor practicate: preț al biletelor, cartele cu călătorii multiple, abonamen-

te sau tarife complexe (cu același bilet se poate călători cu metrourul, trenul sau autobuzul, pe un traseu determinat).

Permisul de condus

În ce privește transportul personal și folosirea unui vehicul propriu, se recunoaște permisul de condus din țările Uniunii Europene. În afară de aceasta, Spania a semnat acorduri bilaterale de acreditare a permiselor de condus emise de unele țări din afara UE. Pentru a cunoaște lista acestor țări și demersurile care trebuie efectuate, se poate consulta pagina web: <http://www.dgt.es/tramites/canjes/citaprevia.htm>.

În cazul în care în Spania nu se recunoaște permisul de condus din țara dumneavoastră de origine, școala de șoferi vă va informa asupra demersurilor de a obține un permis valabil.

09

Implicare cetățenească

Recunoașterea și exercitarea drepturilor sociale și politice sunt trăsături fundamentale într-o societate democratică.

Asociațiile de vecini și de tineret, asociațiile de femei, de imigranți, entitățile culturale și profesionale, sindicatele, ONG-urile, entitățile comerciale și ale consumatorilor sunt o dovadă a diversității vieții asociative. A participa într-una din aceste asociații înseamnă a ne exprima preocupările și a favoriza conviețuirea. În plus, prin aceasta, aducem o contribuție ansamblului societății.

Aceste entități realizează activități în diferite spații publice: centre civice, biblioteci și centre culturale ale administrației publice sau ale unor fundații private. A asista la activitățile pe care acestea le desfășoară reprezintă o bună modalitate de a cunoaște realitatea care ne înconjoară.

Primăriile oferă informații asupra asociațiilor și entităților precum și asupra demersurilor care trebuie realizate pentru a funda și gestiona o asociație. Organizațiile sociale (asociațiile) favorizează ideea de a urmări un interes comun pentru un grup de persoane, însă, în plus, are ca scop informarea, stimularea și apărarea drepturilor membrilor asociații în fața organelor pertinente, fie ele publice sau private.

9.1 Libertatea religioasă

Unul dintre mediile în care se manifestă diversitatea culturală și socială este cel religios. Toate persoanele pot avea sau nu convingerile lor religioase și au dreptul să le practice, în public sau în intimitate, fără ca acestea să constituie un motiv de discriminare în fața legii. Diversitatea religioasă implică nevoia de dialog inter-religios, favorizând astfel cunoașterea reciprocă și conviețuirea între cetățeni de diferite credințe.

Recunoașterea oficială a unei comunități religioase se obține prin înscrierea sa în Registrul Entităților Religioase al Ministerului de Justiție (în spaniolă *Registro de Entidades Religiosas del Ministerio de Justicia* - <http://www.justicia.es>), la paragraful corespunzător demersurilor personale (în spaniolă *trámites personales*). Înainte de a se deschide un centru de cult, este necesar să se contacteze primăria pentru a se consulta legislația în vigoare.

Constituția spaniolă stabilește că Spania este un stat neconfesional. Legea Libertății Religioase garantează dreptul la libertatea de manifestare a cultului.

10

Informații de interes pe Internet

Secretariatul de Stat al Imigrației și Emigrației (Ministerul Muncii și al Afacerilor Sociale)

<http://extranjeros.mtas.es/>

INEM. Serviciu public de angajare al Ministerului Muncii și al Afacerilor Sociale
<http://www.inem.es>

Direcția Generală a Traficului
<http://www.dgt.es>

Portal Integrate XXI al "la Caixa"
<http://www.integratexxi.es>

Pagini web ale administrațiilor autonome care pun la dispoziție informații pentru imigranți:

Andalucía (Andaluzia)

<http://www.juntadeandalucia.es/gobernacion/opencms/portal/listadoespecifico.jsp?en-trada=tematica&tematica=63>

Aragón (Aragon)

Guvernul aragonez:
<http://portal.aragob.es>

Canarias (Insulele Canare)

<http://www.gobiernodecanarias.org/empleoyasuntossociales/inmigracion/>

Castilla - La Mancha (Castilla-La Mancha)

<http://www.jccm.es/organigrama/index.phtml?cod=2003#null>

Castilla y León (Castilla și Leon)

Junta de Castilla y León:
<http://www.jcyl.es>

Cataluña (Catalunia)

<http://www.gencat.net/benestar/societat/convivencia/immigracio/index.htm>

Ciudad Autónoma de Ceuta (Orașul Autonom Ceuta)

<http://www.ceuta.es>

Comunidad de Madrid (Comunitatea Madrid)

http://www.madrid.org/cservicios_sociales/index_inmigra.htm

Comunidad Valenciana (Comunitatea Valenciei)

<http://www.gva.es/jsp/portalgv.jsp?deliberate=true>

Extremadura (Extremadura)

<http://www.inmigraex.org/foro.asp>

Galicia (Galiția)

<http://galiciaaberta.xunta.es/conselleria/>

Illes Balears (Insulele Baleare)

<http://immicooper.caib.es/>

Navarra (Navarra)

<http://www.inmigracionpamplona.com/4ApoyoInmigrantes/index.asp>
(Ayuntamiento de Pamplona)

La Rioja (La Rioja)

http://www.larioja.org/web/centrales/servicios_sociales/inmigracion.htm

País Vasco (Țara Bascilor)

http://www.gizaetxe.ejgv.euskadi.net/r40-2204/es/contenidos/informacion/2449/es_2194/es_11950.html

Principado de Asturias (Principatul Asturiei)

<http://www.asturiastelecentros.com/index.asp?MP=7&MS=0&TR=C&IDR=51&idcolectivo=11>

Región de Murcia (Regiunea Murciei)

<http://www.carm.es/ctra/inmigracion/>

